

Pientareiden kautta

Lierot tarvitsevat ruokaa, jota ne saavat muun massa korjuutähteistä, nurmista sekä pellolle ajettavasta lannasta.

– Kyse on monimuotoisuudesta, Visa Nuutinen sanoo ja kertoo havainnoista, joiden mukaan pientareilla on merkitystä lierojen leviämislle.

– Ne saattavat olla hyviä ”leviämisreittejä” lieroille matkalla kohti peltomaata.

Samalla tavalla voivat toimia myös viljelylohkojen laitojen reunavyöhykkeet ja riistakaistat, joissa pölyttäjät, lierot ja muu peltolajisto viihtyvät.

Lierojen lanta on erittäin ravinteikasta ja suoraan kasveille käyttökelpoisessa muodossa. Kierrätys toimii. Lievästi emäksinen lanta auttaa maan happamuustason säilyttämisessä.

Istuttamisen haaste

Lierojen määrä vaihtelee. Joillakin pelloilla lierot viihtyvät paremmin kuin toisilla.

– Neliömetrillä voi olla satoja lieroja, kun joillakin toisilla kymmeniä. Niiden määrään vaikuttavat monet tekijät. Ratkaisevaa on myös maalaji. Keskipitkämaat, kuten hiedat ja hiesut ovat lierojen kannalta suotuisampia ympäristöjä kuin savet ja hiekat.

Lierojen istuttamista on kokeiltu, mutta tulokset vaihtelevat. Lierojen pärjääminen, viihtyminen ja leviäminen riippuu monesta tekijästä.

Kaarlo ja Sampo Satimus seuraavat, miten orgaanisen aineksen silppu häviää maan uumeniin ja maaperä pysyy muruisena ja ravinteikkaana, kun ahkera lieroarmelija tekee työtään.

Nuutinen toteaa, että lieroja usein pidetään salaojittajan ”parhaina kaverina”.

– Mutta siinä voi olla haittansaakin. Kun kastelierojen syvät, ojiin yhteydessä olevat käytävät vauhdittavat veden valuntaa salaojiin ja sitä kautta vesistöihin, voi mukana mennä torjunta-aineita ja ravinteita, hän sanoo.

– Kyse on vesitasapainosta. Ilman lierokäytäviä pintamaa taas saattaa mennä hapettomaksi ja pintavirtailu lisääntyy. Ratkaisu ei ole lierojen hävittäminen, Kaarlo Satimus puolestaan toteaa.

Kumpikin on sitä mieltä, että lierojen liikehdintää kannattaa seurata, ja havaintojen perusteella yrittää löytää oikeat toimenpiteet.

Satimuksen tilalla on panostettu peltomaan kuntoon ja sitä kautta lierojen hyvinvointiin jo pitkään.

– Hyvin hoidettu työläinen, tekee itselkin hyvää työtä, Kaarlo Sati-

mus myhäilee.

– Niiden ahkeruuden näkee siitä, että peltomaalle levitetty murskatu ruokosilppu häviää aika nopeasti. Lierot popsivat sitä ravinnokseen ja ulostavat kiitokseksi ravinnepitoista ulostetta.

Muita keinoja peltomaan kunnon eteen on suorakylvö. Turhia muokkauksia ja ajoja vältetään. Maa ei tiivisty ja lierot voivat jatkaa työtään.

– Herätys tuli aikanaan, kun tila oli luomussa ja viljelimme herukkaa ja mansikkaa. Lieroille maistuva kate pani vauhtia kasvuun. Tuotto runsastui. Samoja keinoja käytettiin juurikaspeleilla. Nyt pelloilla kasvaa viljaa sekä palkokasveja.

– Viime syksynä härkäpapuja jäi puimatta. Nyt odotammekin mielenkiinnolla, miten ne vauhdittavat lierojen työtahtoa, Kaarlo Satimus hymähtää. ▴

”Yksi liero voi vuorokaudessa tuottaa jopa painonsa verran lantaa.”

Olemassa oleva matala lierokanta voi reagoida suotuisiin viljelytoimiin nopeastikin ja lähteä luontaiseen kasvuun. Istuttamisen vähen ja saavutetun hyödyn suhde ei ehkä aina ole odotusten mukainen, Nuutinen varoittaa.

– Toisaalta lierojen asettumista peltoon on ilmeisesti voitu olennaisesti nopeuttaa, kun uudelle pellolle on tuotu kauha-kuormaajalla ”lierosiemeneksi” maata runsaslieroiselta pelloilta.

Salaojittajan paras kaveriko?

Satimuksen tilalla Sastamalassa on panostettu lieroihin peltomaan työläisinä jo pitkään.

– Niitä on muutama tonni pellohehtaarilla. Tarkkaa lukua on vaikea sanoa. Se vaihtelee, mutta keskimäärin tuossa määrässä liikutaan, Kaarlo Satimus sanoo.

– Menneen talven märkyys herätti huomaamaan, että lierot auttavat myös peltomaan salaojituksessa. Monitoimiduunarit parantavat peltomaata, mutta niistä on hyötyä myös vesitaloudessa. Lieroja oli runsaammin salaojien tuntumassa. Ehkä ne auttoivat vesitaloudessa, Satimus tuumii.

Kastellieron polkaset kuoriutuvat noin 5 millin mittaisista sitruunan muotoisista ja oliivin värisistä munakoteloista. Yleensä kotelosta kuoriutuu yksi pikkuliero, mutta kaksosetkin ovat mahdollisia.

PELTOLIERO

- * kaivaa käytäviä moneen suuntaan
- * syö pintamaan eloperäistä ainesta maan alta

KASTELIERO

- * kaivaa pystysuoria syviä käytäviä
- * kerää pellon pinnalta ruokansa

ONKILIERO

- * syö ja liikkuu lähellä pintaa
- * ei viihdy taajaan muokatussa maassa

LISÄTIETOJA mm. Järki-isku 18: Maakuhinaa www.jarki.fi/fi/isku/isku-18-maakuhinaa

SOIL FOOD

Valitsemalla Vinassin nostat satotasojia

- saat runsaasti typpeä ja kaliumia
- nopean lannoitusvaikutuksen keväälle

Paranna peltomaan kasvukuntoa ja viljelyn kannattavuutta.

- Ravinnekuidulla parannat maan multavuutta
- Rakennekalilla korjaat pH:n kuntoon.
- Hivenillä saat täsmäapua ravinnepuutoksiin.

Kysy lisää: 040 148 3545 | www.soilfood.fi/tuotteet